

تفکر خلاق

روشنه‌ی دیوید کاکس

برگردان: فیروزه زارع پراشبندی، خسرو زارع فراشبندی

for
dummies

A Wiley Brand

ترجمه و چاپ در ایران، تحت امتیاز
انتشارات وایلی توسط انتشارات آوند دانش

WILEY

آوند دانش

سرشناسه: کاکس، دیوید، ۱۹۲۰-م؛ Cox, David

عنوان و نام پدیدآور: تفکر خلاق For Dummies / نوشته‌ی دیوید کاکس؛ برگردان فیروزه زارع فراشبندی، خسرو زارع فراشبندی.

مشخصات نشر: تهران: آوند دانش، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۳۹۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۶۸-۸۱-۷

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Creative Thinking For Dummies

موضوع: اندیشه و تفکر خلاق

موضوع: Creative Thinking

شناسه‌ی افزوده: زارع فراشبندی، فیروزه، ۱۳۵۰-، مترجم

شناسه‌ی افزوده: زارع فراشبندی، خسرو، ۱۳۶۵-، مترجم

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ت ۲۳۵ ک ۴۰۸ BF

رده‌بندی دیویی: ۱۵۳/۳۵

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۵۵۸۳۲۱۴

آوند دانش

تفکر خلاق

نوشته‌ی دیوید کاکس

ویراستار: فاطمه ثقفی

طراحی گرافیک: استودیو آوند دانش

تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۹۸ - چاپ اول

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپ محمد

نشانی ناشر: ابتدای خیابان پاسداران، خیابان گل نبی، خیابان ناطق نوری، پست‌لایی، پلاک ۴، تلفن: ۲۲۸۹۳۹۸۸.

نمبر: ۲۲۸۷۱۵۲۲

فروشگاه: ضلع جنوبی پارک قطریه، خیابان روشنایی، خیابان شهاب، نبش روشنندان، پلاک ۱۰۰، تلفن: ۲۲۳۹۵۲۹۳

مرکز پخش: میدان انقلاب، خیابان جمالزاده‌ی شمالی، بعد از چهارراه نصرت، کوچه‌ی دعوتی، شمالی، پلاک ۱۰۰، تلفن: ۶۴۵۹۱۹۰۹

صندوق پستی: ۱۹۵۸۵/۶۷۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۶۸-۸۱-۷

کلیه‌ی حقوق این کتاب نزد ناشر محفوظ است

قیمت: ۵۶۵۰۰ تومان

محدودیت مسئولیت / سلب مسئولیت از ایجاد ضمانت: هیچ مسئولیت یا ضمانتی متوجه ناشر یا نویسنده در قبال دقت یا کامل بودن متن این اثر نیست و صریحاً از تمامی ضمانت‌ها، شامل و نه محدود به، ضمانت مناسب بودن برای هدفی خاص، سلب مسئولیت می‌کنند. به‌واسطه‌ی فروش یا مواد تبلیغاتی هیچ ضمانتی ایجاد نخواهد شد یا تعمیم نخواهد یافت. توصیه‌ها و راهکارهای ارائه‌شده در این اثر ممکن است برای هر موقعیتی مناسب نباشند. این اثر با استناد بر این تفاهم فروخته می‌شود که ناشر درگیر هیچ گونه کار حقوقی، حسابداری یا هر گونه خدمات حرفه‌ای دیگر نمی‌شود. چنانچه مشاوره‌ی حرفه‌ای موردنیاز باشد، از خدمات یک فرد حرفه‌ای باید بهره گرفته شود. نه ناشر و نه نویسنده نباید در قبال صدماتی که از این ناحیه حادث می‌گردد مسئول باشند. این مطلب که به سازمانی یا وبسایتی در این اثر ارجاع داده و/ یا به‌عنوان منبع احتمالی اطلاعاتی بیشتر معرفی می‌شود نباید به‌منزله‌ی آن باشد که ناشر یا نویسنده اطلاعات یا توصیه‌هایی را که سازمان یا وبسایت ارائه می‌کنند صحه می‌گذارد. علاوه بر این، خوانندگان باید از این مطلب آگاه باشند که وبسایت‌های اینترنتی که در این اثر فهرست شده‌اند ممکن است در حفاصلی که این اثر نوشته شده است تا زمانی که خوانده می‌شود، تغییر کنند یا محو شوند.

فهرست مطالب در یک نگاه

۱	مقدمه
۷	بخش ۱: ایجاد زیربنا: شناخت خلاقیت
۹	فصل ۱: خلاقیت چیست؟
۲۹	فصل ۲: زندگی کردن در دنیای خلاقیت
۵۳	فصل ۳: بررسی ذهنیت خلاق
۷۵	بخش ۲: آماده‌سازی: ایجاد چارچوب ذهنی خلاق
۷۷	فصل ۴: آماده‌شدن برای خلاق‌بودن
۹۹	فصل ۵: تعهد به خلاقیت
۱۲۱	بخش ۳: روش‌های عملی برای خلاق‌شدن
۱۲۳	فصل ۶: تغییر ذهن با تفکر خلاق
۱۵۱	فصل ۷: بازکردن ذهن با روش‌های تفکر خلاق
۱۸۳	فصل ۸: نزدیک‌شدن به پاسخ؛ حل مسئله با خلاقیت
۲۰۵	فصل ۹: بازی کردن خلاقانه
۲۳۵	بخش ۴: کاربرد خلاقیت در زندگی
۲۳۷	فصل ۱۰: خلاقانه زیستن
۲۵۹	فصل ۱۱: کودکان و خلاقیت
۲۷۹	فصل ۱۲: کارکردن خلاق
۳۰۳	فصل ۱۳: خلاقیت در زندگی شخصی
۳۲۷	بخش ۵: بخش ده‌تایی‌ها
۳۲۹	فصل ۱۴: ده راه عالی برای خلاق‌شدن
۳۳۷	فصل ۱۵: ده ایده‌ی عالی که به واقعیت تبدیل شد
۳۴۷	فصل ۱۶: ده کتاب واقعاً ضروری
۳۵۵	فصل ۱۷: ده کسبوکار خلاق الهام‌بخش
۳۶۵	فصل ۱۸: ده فرد خلاق فوق‌العاده

مقدمه

چه در حال طراحی ماشین سفر در زمان باشید و چه مشغول تهیه‌ی غذایی جدید، در حال تفکر خلاق هستید. از نامتعارف‌ترین اختراعات تا معمولی‌ترین کارهای روزمره، تفکر خلاق بخش جدایی‌ناپذیر کارهاست.

شما به صورت خلاق رشد می‌کنید. قبل از اولین خاطراتی که به یاد می‌آورید، در حال کشف دنیا و یافتن روش‌های جدید و هوشمندانه‌ای بودید تا به آنچه می‌خواستید دست یابید و بر مشکلات خود غلبه کنید.

خلاقیت بخشی از وجود شماست. اگر فکر می‌کنید خلاق نیستید، فقط به این دلیل است که اجازه داده‌اید آتش خلاقیت در شما خاموش شود. اما به آسانی می‌توان این شعله را دوباره روشن کرد و این کتاب کمک می‌کند این کار را انجام دهید.

وینستون چرچیل، سیاستمدار انگلیسی، ساموئل پیپس، در جایی گفته است: «وقتی انسان از لندن خسته شود، از زندگی خسته شده است.» خلاقیت، پایتخت ذهن انسان است و تفکر خلاق سازداری است که انرژی گشت‌وگذار در ذهن را به انسان می‌دهد. کودکان، کنجکاوی بی‌پایان دارند و بزرگ‌ترها می‌توانند دوباره خلاقیت خود را با کنجکاوی در مورد جهان، تقویت کنند.

درباره‌ی این کتاب

تمرکز این کتاب روی تفکر خلاق است. کتاب به شکلی جدید مواجه می‌شود، چه حل آن نیازمند هوشمندی و اندیشه‌ای نو باشد و چه نیازمند ایده‌ای جدید، در حال تفکر خلاق هستید. شاید فقط بخواهید از رویه‌های جدید به موقعیت نگاه کنید. هرگاه پای تفکر خلاق در میان است، در حال انجام دادن کاری هستید که قبلاً انجام ندادهای یا چیزی که تاکنون به آن فکر نکرده‌اید یا به مکانی می‌روید که پیش از این نرفته‌اید.

تفکر خلاق بخشی از وجود همه‌ی انسان‌هاست. این توانایی بخشی از ذخایر غنی‌ای است که مغز فراهم می‌کند. تفکر خلاق سفری اکتشافی است که همه کم یا زیاد آن را تجربه می‌کنند. من در این کتاب قصد دارم تعدادی تابلوی راهنما در مسیر سفر قرار دهم.

به خاطر بسپارید

اختراع چرخ، تیر و هنر روشن کردن آتش نتیجه‌ی اعمال خلاق است و نشان می‌دهد که خلاقیت همیشه در قلب زندگی انسان‌ها جای داشته است. همه‌ی این کارها نتیجه‌ی فکر خلاقانه بوده است.

آیا آن افراد هم مثل شما لحظه‌ی ادراکی را که در آن یک مرتبه همه چیز در جای خود قرار می‌گیرد و مطلبی را متوجه می‌شوید، تجربه کرده‌اند؟ آیا آن‌ها نیز از طریق فرایندی خلاقانه عمل کرده و راه حل را با تفکراتی که به آن‌ها الهام شده، یافته‌اند؟ یا اینکه به صورت گروهی کار می‌کردند و این ایده‌های مختلف را از اطرافیان‌شان می‌گرفتند؟ ما هرگز نمی‌فهمیم که این اختراعات چگونه صورت گرفته است؛ اما فرایند تفکر خلاق که به این اختراعات اولیه منجر شده است، امروزه در دسترس همه قرار دارد.

خلاقیت هم مانند زبان یکی از خصوصیات تعریف‌کننده‌ی ماست. شما همین حالا هم در زندگی روزمره‌تان خلاقانه فکر می‌کنید و با مطالعه‌ی این کتاب می‌توانید توانایی‌های خلاقانه‌ی خود را بهبود بخشید و افزایش دهید.

این کتاب پر از مثال‌های واقعی است. کسانی که در این موقعیت‌ها قرار گرفته و این کارها را انجام داده‌اند، منبع بیشتر مثال‌ها هستند. تفکر خلاق تجربه‌ای بسیار شخصی است و خلاقیت، درباره‌ی مردم است و آنچه انجام می‌دهند.

قواعد رعایت شده در این کتاب

برای کمک به شما، اسنادی از این کتاب، قواعد زیر رعایت شده است:

« برای شناسایی اسناد یا اطلاعات جدیدی که تعریف می‌شوند و تأکید بر آن‌ها از حروف مایل استفاده می‌شود.

« برای نمایش بخش عملی روش‌های شماره‌گذاری شده از حروف درشت استفاده می‌شود.

آنچه لازم نیست بخوانید

امیدوارم بخواهید تمام مطالب این کتاب را مطالعه کنید. اما در صورت تمایل، می‌توانید از چند مورد صرف نظر کنید:

« **کادرهای خاکستری:** این کادرها که در جاهای مختلف کتاب آمده، مشاهدات و داستان‌های جالبی است که مطالعه‌ی آن‌ها ضروری نیست.

« **مطالب مشخص شده با نماد نکات فنی:** این اطلاعات درباره‌ی جزئیات دقیقی است که ممکن است برایتان جالب باشد یا نباشد.

تصورات خنده‌دار

فرض من این است که شما این کتاب را می‌خوانید چون طبیعتاً انسان خلاق هستید و به اینکه تفکر خلاق چیست و چگونه کار می‌کند، علاقه‌مندید. پیش‌فرض‌های من درباره‌ی شما این است:

« شما می‌دانید خلاقیت و می‌خواهید ابزار و روش‌های بیشتری یاد بگیرید؛

« علاقه‌مندید بدانید چگونه می‌شود خلاق‌تر بود؛

« دوست دارید بدانید افراد خلاق چگونه فکر و رفتار می‌کنند؛

« می‌خواهید از تفکر خلاق در کار و تحصیل و زندگی شخصی‌تان استفاده کنید.

ترتیب مطالعه این کتاب

این کتاب ۱۸ فصل دارد. تمام سرفصل‌ها در فهرست مطالب آمده است تا شما بتوانید با سرعت و سهولت، مطالب دلخواهتان را پیدا کنید.

بخش اول: ایجاد ذهن: شناخت خلاقیت

شما در حال حاضر در دنیای حرفه‌ای زندگی می‌کنید؛ جایی که در آن خلاقیت خود را در میان انبوه خلاقیت‌ها، کشف خواهید کرد. می‌فهمید موسیقی و سایر فعالیت‌های خلاقانه بخشی از وجود شماست. به راه‌های نو، خلاقیت پی می‌برید و با پشت‌صحنه‌ی چگونگی فعالیت ذهن خلاق آشنا می‌شوید. همچنین بخش تاریک‌تر خلاقیت را نیز می‌شناسید.

بخش دوم: آماده‌سازی: ایجاد چارچوب ذهنی خلاق

این بخش جایی است که با روح تفکر خلاق آشنا می‌شوید و یاد می‌گیرید که چگونه یک چارچوب ذهنی خلاق ایجاد کنید. همچنین اساس تفکر خلاق که لئوناردو داوینچی ارائه می‌کند، کشف خواهید کرد.

بخش سوم: روش‌های عملی برای خلاق‌شدن

موضوع این بخش ابزارها و روش‌های آسان کردن تفکر خلاق است. در این بخش برخی از بهترین ابزارهایی را خواهید یافت که می‌توانید برای باز کردن ذهن‌تان هنگام ایجاد ایده‌های جدید از آن‌ها استفاده کنید. فرایندهایی برای نزدیک‌شدن به

راه حل یک مسئله را می‌شناسید. با استفاده از نقشه‌کشی و زبان و روش‌های تجسمی می‌توانید ذهن خود را تغییر دهید. همچنین با بازی خلاق آشنا می‌شوید.

بخش چهارم: کاربرد خلاقیت در زندگی

از فواید داشتن زندگی خلاق آگاه می‌شوید. با نقش کلیدی شادی و شوخ‌طبعی در خلاقیت آشنا می‌شوید و مطالبی درباره‌ی خلاقیت طبیعی کودکان می‌آموزید. همچنین یاد می‌گیرید چگونه خلاقیتتان را به محل کار ببرید.

بخش پنجم: بخش ده‌تایی‌ها

درباره‌ی چند موضوع کلیدی اطلاعاتی دریافت می‌کنید و نکات مهم برای خلاق شدن را می‌آموزید. نمونه‌هایی می‌بینید که در آن‌ها دانه‌های تفکر خلاق به درخت‌های تنومندی تبدیل شده‌اند. تعدادی کتاب اصلی را که به بروز تفکر خلاق کمک می‌کند، معرفی می‌کنم. همچنین نگاهی می‌اندازم به ده کسب‌وکار و فرد خلاق.

نمادهای به‌کار رفته در این کتاب

این نمادها است که در چند اطلاعات خاصی را پیدا کنید که ممکن است برایتان مفید باشد.

راهنمایی

این نماد دربردارنده‌ی اطلاعات مفیدی در خصوص تفکر خلاق است.

به خاطر بسپارید

مطالب سودمندی که باید به ذهن بسپارید، با این نماد مشخص شده است.

نکات فنی

اصطلاح‌ها و مطالب تخصصی با این نماد مشخص شده است. شما می‌توانید از مطالعه‌ی آن‌ها صرف‌نظر کنید.

هشدار

این نماد به شما گوشزد می‌کند که تلاش نکنید تا کاری را به دلیل شور و شوقی که درباره‌ی تفکر خلاق یا خلاقانه دارید، انجام دهید.

مقصد بعدی

تفکر خلاق شامل اکتشاف ناشناخته‌ها می‌شود. شما می‌توانید همه‌ی مطالب این کتاب را مطالعه کنید یا اینکه سراغ مباحثی بروید که توجهتان را جلب می‌کند تا ببینید به کجا هدایتان می‌کنند.

در این کتاب نکات و راهنمایی‌های فراوانی وجود دارد که در توسعه‌ی فرایند تفکر خلاق به شما کمک می‌کند.